

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Mortificatione Carnis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

exempla intuens homo non Cyclopius, iudicabit honestum esse aggregare se ad illum Dei & Ecclesiam perpetuam cœtum & se rebus adesse spectatorem illorum euentuum cogitabit, quibus Deus illa tempora insigniuit. Imo cogitemus hos pulcherrimos congressus imaginem esse consuetudinis æternæ cum Deo, Christo, Patribus, Prophetis, Apostolis & alijs pijs. Tales ritus viles cum hoc modo sine superstitione seruantur, profunt ad docendum. Vbi enim nullus est ordo, nulla disciplina, doceri homines non possunt. Necessè est autem doceri & audiri Euangelium. Nam Deus non colligit aliter Ecclesiam suam, nisi voce Euangelij, nec aliter Spiritus sanctus efficax est, nisi per Euangelium, nec vlla est Ecclesia electorum cogitanda, nisi in hoc ritu visibili, in quo Euangelium recte & pure docetur. Ergo hic visibilis cœtus amandus & fouendus est, & retinendum est Euangelij ministerium, & fiant honesti congressus. Ad hæc ordine & ritibus aliquibus opus esse constat. Imo & quilibet paterfamilias domi suæ libere mane & vesperi, legere aliquid, & dicere preces cogat. *Namque dies sine inuocatione, & sine gratiarum actione.* Ideo enim conditi redempti sumus, vt Deum celebremus, & hæc exercitia profunt ad docendum, & excitant timorem & fidem. Et in his exercitijs memoremur dictum Christi: *Quanto magis Pater vester cœlestis dabit Spiritum sanctum petentibus? Quare doceri, regi & sanctificari non speritu sancto petamus.* Idque cum petimus, fieri certo statuimus, & meminimus Spiritum sanctum efficacem esse cogitatione Euangelij.

DE MORTIFICATIO

NE CARNIS.

DEFENDUNT aliqui leges de ieiunijs, satisfactionibus, precarunt, & monachorum superstitionibus, prætextu sententiarum, quæ de mortificatione concionantur. Cum mortificatio, inquit, sit bonum & pium opus, cur non laudantur etiam hæc leges humana de ieiunijs & similibus ritibus? Hic rursus hypocritis streuit in verè doctrinæ, & veris cultibus. Discernantur mandata diuina à hominum mandatis, ac consideretur quid vere Paulus voce mortificationem, nec transferatur vocabulum rerum magnarum, quæ Deus præcipit, ad futiles & otiosos ritus, vt omnibus ætatibus hypocritarum arrogantia insignibus titulis suas ceremonias ostentat & venditavit. **MORTIFICATIO** significat, aut pariter am mandatam à Deo in veris doloribus, sensu iræ Dei, pauperibus afflictionibus, aut temperantiam mandatam à Deo, frangatem cupiditates. Non significat *ἀθελοθρησκεία*, seu ceremonias accedentes sine mandato Dei. **DE** priore genere, id est, de tolerantia in re

doloribus & in cruce, loquitur Paulus 2. Cor. 4. Semper mortificationem Domini Iesu in corpore circumferentes, vt à vita Iesu corpore nostro manifestetur. Declarant autem sequentia verba id vocet mortificationem Christi. Semper, inquit, nos viuentes in mortem tradimur propter Iesum, vt & vita Iesu manifestetur in mortali carne nostra, id est, sæpe morti obijcitur, rapimur ad supplicia, propter confessionem Christi, exercemur terroribus Diaboli. Hanc vocat mortificationem Christi, videlicet similem afflictioni- bus Christi, & propriam Ecclesiæ.

De hoc genere & Romanorum 12. inquit: Exhibete corpora vestra hostiam viuam, sanctam, placentem Deo, rationalem cultum. Non de ceremonijs aut simulata & ostentata loquitur Paulus, sed de cruce, id est, de tolerantia in veris & magnis doloribus: Hæc est sacrificium in his qui fide filij Dei sustinent, vt Psalmus inquit. Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies. Ac supra de hoc genere in titulo de Cruce dictum est.

De secundo genere, id est, de temperantia mandata à Deo, conuincuntur passim multa sententiæ. Lucæ 21. Attendite ne corda vestra grauentur crapula & ebrietate, &c. Matth. 17. Hoc genus dæmoniorum non eicitur, nisi ieiunio & oratione. Ephe. 6. Educate filios in disciplina & doctrina Domini, id est, doctrinam de Deo inuentum tradite, & assuescite eam pia disciplina, regite mores, vt sint modesti, casti, pii, & exerceite eos certo & honesto labore, ne, vt fieri solet, otium & luxus pariant scelera, excutentia Spiritum sanctum. Siue igitur mortificatio tolerantiam in cruce, siue temperantiam significat, loquitur de mandatis operibus, sed illud verum est, liberum esse cuiuslibet, priuatim eligere exercitia honesta, & conuenientia suæ ætatis & viribus suis, vt & scholæ gubernatori liberum est instituere lectionum & disputationum ordinem. Ideo & Paulus inquit 1. Cor. 9. Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo, &c. hoc sine, ne in temperantia impediatur Spiritum sanctum, intentionem animi, in inuocatione, in studijs, in negotijs. Nec immediatum finem ieiunij huic constituit, videlicet, ut puret Deum tali opere honore affici.

Ac temperantia in genere præcepta est, sed exercitia alia alijs congruunt. Ideo horam electio libera sit. Aliter senes occupantur, doloribus, negotijs, & imbecilles regant corpora: aliter iuvenes vegeti, non confecti angoribus, vt Dauidi ante exilium magis opus erat exercitijs, quam postea, cum magnitudine dolorum tractus, vix languida membra semiuuius traheret. Bona valetudo corporis, & sensuum vigor, eximia Dei dona sunt, necessaria studijs & negotijs, ideo tuenda sunt, nec lædendum est corpus aut ingluuie, aut nimia inedia. Et Paulus habere honorem corpori iubet. C v m

igitur magna sit dissimilitudo, Ecclesia non fert leges, quibus vniuersum modum ieiuniorum aut exercitiorum præscribat, sed in genere præcipit temperantiam, & simul monet, ne superstitiose exercitia tractentur in cultus, & iubet discrimen teneri inter opera à Deo mandata, & exercitia electa à nobis. Ideo Paulus inquit 1. Tim. 4. Exerce te ad pietatem: Nam corporalis exercitatio ad mortificationem utilis est, pietas vero ad omnia utilis est. Grauisima admonitio est, discernens necessaria opera, & à Deo mandata, ab exercitijs electis nostro arbitrio. Iubet autem longe anteferri opera à Deo mandata, poenitentiam, timorem Dei, fidem, inuocationem, confessionem, poenitentiam, castitatem, temperantiam, diligentiam in vocatione. His virtutes, inquit, ad omnia vtilis esse, id est, Deus in hac vita compensat, & ornat has virtutes magnis bonis, maiore luce & sapientia spirituali, robore fidei, consilio, consolatione, successu in gubernatione publica & domestica, castitate, pace, victu, & post hanc vitam premia æterna dabuntur.

A T corporum exercitatio ad mortificationem utilis est. Intelligit autem hæc exercitia à nobis electa, vt si quis in die semel tantum, & pauillum velit edere. Hæc cum sine superstitioe fiunt, non profus abiicit, sed infra opera mandata à Deo collocat. Profunt enim aliqua ex parte, videlicet quia in sobrijs maior est intentio animi, in inuocatione, studijs, negotijs. Conuiuia, sodalitates, sermones profani laxant animos, vt facilius admittant incendia cupiditatum, vt accidit Dauidi in otio. Et noti sunt versiculi:

Otia securis insidiosa nocent.

Cura fugit, multo diluiturque meto.

E T Seneca de sodalitijs inquit: Nunquam mores quos trituli refero. Ebriosi, nec mente nec corporibus sustinere curas rerum magnarum possunt, amittunt tempora idonea rebus gerendis, facile incauti ruunt in magna scelera. Sed hoc omnium tristissimum est, quod inuocatio Dei in temulentis extinguitur. E S T autem electum vitratum non aspernandum: Vitare peccata, est vitare occasiones peccatorum. Ideo bonæ mentes intelligant lapsuum occasiones, & causas προκαταρκτικὰς, & sua quadam diligentia vitare pericula, ne nimium implicent se sodalitijs, ament temperantiam, & certos ac vtilis labores suscipiant, quibus subinde miscant inuocationem Dei. M V L T V M etiam valetudini & moribus prodest, non confundere ordinem temporum à natura præscriptum. Vt multi totum diem partim somno, partim conuiujs tribuant, delictu noctu vacant studijs, aut negotijs. Vere inquit Seneca: Hoc est luxuria propositum, gaudere peruersis, nec tantum discedere à rebus, sed quam longissime abire. N E C cessat Diabolus, cum vult animos cura vacuos esse, sed offert & ipse aliquas lapsuum occasiones.

Hæc mala cauenda sunt, & nostra diligentia, & petitione generationis diuinæ, sicut scriptum est: Quanto magis dabit Spiritum sanctum petentibus. Monachi conati sunt regulis comprehendere exercitia huius diligentia: Sed accesserunt superstitiosa & stultæ opiniones, & varietas hæc non potest legibus comprehendere, ideo non defendantur traditiones de discrimine ciborum hoc prætextu, sed boni & sapientes concionatores sæpe monent de hac diligentia continentem. Et præceptores coercere eam disciplina quantum fieri potest, studeant, ac principes adiuuare nos in disciplina tuenda debeant. Hæc de mortificatione & de disciplina breuiter monui, ut hypocrisis reiecta, veras virtutes & vtilia exercitia intelligere & amare discamus.

DE SCANDALO.

VOCABULUM GRÆCUM EST ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ, factum à σκάζω, id est, claudico, significat enim offendiculum, id est, quiddam ad quod impingens labitur, seu trepidat. EST autem scandalum, dictum aut exemplum, quo alius fit deterior, seu quia error in eo confirmatur, seu quia imitatur malum exemplum, seu quia flammæ maiores adij aduersus Euangelium concipit. Hæc vocabuli expositio primum consideretur. Nam Ecclesia sic videtur appellatione scandali, alijs scriptoribus his vsus ignotus est, qui dicerent exempla seu παραδείγματα nocentia. Et correlatiuum scandali, est offensio, ac interdum promissive scandalum, quod significat obiectum, pro ipsa offensione formatur. DUPLEX est autem Scandalum, seu duplex offensio. Prior offensio est Pharisæica, seu, ut vocant, Scandalum acceptum, videlicet cum impij irascuntur veræ doctrinæ Euangelij, aut honestis ac necessarijs factis, ut cum nolunt proponi veram doctrinam, & taxari errores, aut nolunt aboleri cultus idolorum, nolunt sacerdotum pijs honeste in coniugio viuere. Sunt autem variæ causæ, cum impij veræ doctrinæ, aut illis necessarijs mutationibus irascantur. Alij pugnant de ventris commodis, ut qui quæstus magnos, qui erant ex bisitis, aut ex inuocatione mortuorum, diminui nolunt. Alij de auctoritate dimicant, alijs fascino persuaisionibus suis, nolunt ea quæ ipsi mirantur & probant, taxari. Ut fascino admiratione suæ iustitiæ, nolunt audire hanc vocem, homines non esse iustos propter propriam dignitatem & mundiciem. Viri politici quia vident ex dissensionibus opinionum oriri distractiones Principum, bella & perturbationem disciplinæ, nolunt moueri vllas de doctrina disputationes. Exempla autem talium offensionum omnibus Ecclesiæ temporibus multa fuerunt, sunt, & erunt. Sacerdotes aduersabantur Ieremiæ prædicanti excidium Ierosolymæ, & prætextus speciosos habebant.

x 3 Christo